12.10.2021 MH 7502/2021

Asiantuntijalausunto

Metsähallitus
Johtava asiantuntija Tuula Kurikka

Ympäristövaliokunta 14.10.2021

HE 154/2021 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta. Luonnonsuojelulailla ja sen nojalla rauhoitettujen eläinten aiheuttamista vahingoista sekä maakotkan porotaloudelle aiheuttamista vahingoista maksettavista korvauksista säädettäisiin jatkossa yhdessä laissa nykyisen kahden asetustasoisen säädöksen sijaan. Esityksen tavoitteena on ensisijaisesti rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ehkäiseminen ennalta ja toissijaisesti aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen valtion talousarviovaroilla tilanteissa, joissa vahingosta aiheutuvien kustannusten sietäminen olisi yksityishenkilölle tai yritykselle kohtuutonta. Harkinnanvaraista korvausta voitaisiin myöntää rauhoitettujen eläintenaiheuttamista viljelys- ja eläinvahingoista sekä laskennallista tukea maakotkan aiheuttamista porotalousvahingoista ja sääksen aiheuttamista kalatalousvahingoista.

Metsähallitus vastaa nykyisin voimassa olevan Valtioneuvoston asetuksen (*Valtioneuvoston asetus maakotkien porotaloudelle aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta 3.1.2002/8*) nojalla vuosittaisten selvitysten tekemisestä maakotkien pesintätilanteesta ja niiden poikastuotosta.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan rauhoitettujen eläinten vahinkojen korvaamiseen liittyvän säädöspohjan yhtenäistäminen yhdeksi laiksi nykyisen kahden asetustasoisen säädöksen sijaan on kannatettavaa kokonaisuuden selkeyden ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Metsähallitus pitää hyvänä myös vahinkojen ennalta ehkäisyn nostamista ensisijaiseksi tavoitteeksi lakiehdotuksessa.

Maakotkan suojelun kannalta reviirikohtainen korvausjärjestelmä on Metsähallituksen näkemyksen mukaan toimiva ja se on mahdollistanut maakotkakannan kasvun sekä suojelumyönteisyyden lisääntymisen. Metsähallitus kannattaa järjestelmän jatkamista nykyisenkaltaisena, kuten lakiehdotuksessa esitetäänkin.

Ehdotetun lain 8 §:n mukaan Metsähallituksen tehtävät säilyisivät ennallaan. Metsähallituksen vastuulla olisi edelleen vuosittaisten selvitysten tekeminen maakotkien pesintätilanteesta ja niiden poikastuotosta reviirikohtaisten kertoimien laskemista varten. Tämän lisäksi Metsähallituksen tehtävänä olisi Suomen sekä Norjan, Ruotsin ja Venäjän valtioiden rajojen molemmille puolille ulottuvien maakotkareviireiden lukumäärän selvittäminen ja tarvittaessa arvioiminen.

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁÐÐEHUS

Luontopalvelut
PL 94 (Ratatie 11)
FI-01301 Vantaa, Suomi Finland
kirjaamo@metsa.fi

Tel. 0206 39 4000
www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7

Käytäntö muuttuisi Metsähallituksen osalta vain siltä osin, että tulokset toimitettaisiin jatkossa Paliskuntain yhdistykselle eikä Lapin ELY-keskukselle, ja Paliskuntain yhdistys hakisi avustusta Lapin ELY-keskukselta.

Maakotkan reviirikohtainen porotaloustuki perustuu reviirikohtaiseen kertoimeen, joka puolestaan lasketaan Metsähallituksen toteuttamien vuosittaisten maakotkan pesimätilanteen ja poikastuoton selvitysten perusteella. Kertoimen oikeellisuuden ja paliskuntien tasavertaisen kohtelun varmistamiseksi on olennaisen tärkeää, että vuosittaiset selvitykset ovat kattavia ja niihin on Metsähallituksessa käytettävissä riittävät resurssit.

Norjan, Ruotsin ja Venäjän puolella, rajan tuntumassa sijaitsevista maakotkan pesistä saadaan nykyisen käytännön mukaisesti vuosittain tiedot Norjasta ja Ruotsista. Venäjän puolelta tietoja ei ole saatavilla, vaan pesien määrä joudutaan pääosin arvioimaan.

Mikäli lakimuutos hyväksytään, on syytä arvioida, aiheuttaako se tarvetta tarkentaa Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien (momentti 35.01.52) sisältöä ja kuvausta valtion talousarvioesityksessä.

Merikotkan osalta Metsähallitus pitää hyvänä käynnistettyä lisäselvitystyötä ja mahdollisten jatkotoimien valmistelua selvityksen perusteella.

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁÐÐEHUS

Luontopalvelut
PL 94 (Ratatie 11)
FI-01301 Vantaa, Suomi Finland
kirjaamo@metsa.fi

Tel. 0206 39 4000
www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7